

۱۱

دارکوب، بهترین فیلم جشنواره ایرانی سانفرانسیسکو

عباس نادران، تهیه‌کننده «شاه‌کش»
از مشکلات اکران فیلمش و حواشی آن می‌گوید

شلیک به شاه‌کش

پدرم ساواک را می‌پیچاند

۱۲

فرهنگ

چهارشنبه ۱۰ مهر ۱۳۹۸ :: شماره ۵۴۹۳

۹
جام جم

اختتامیه هفته

فراملیتی

فراجنسیتی و شیعی

این روزها بحث اربعین و پیاده‌روی اربعین حسابی داغ است. خیلی‌ها دارند وسایل‌شان را جمع و جور می‌کنند و بعضی‌ها هم راهی شده‌اند.

این وسط يك جايزه جهانی هم برگزار شده به اسم پنجمین دوره جايزه جهانی عکس اربعین. جايزه‌ای که روز گذشته در سازمان فرهنگ و ارتباطات به کار خود پایان داد. سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در این مراسم حضور داشته و با بیان این که راهپیمایی جهانی اربعین باید در زمره مناسک بی‌بدیل تعریف کنیم، عنوان کرد؛ اگرچه پیاده‌روی اربعین يك سنت قدیمی در جامعه عراق بوده است، اما اکنون به‌عنوان يك مناسک بی‌بدیل از آن می‌توانیم یاد کنیم که گستره بسیار عظیمی دارد.

گستره اربعین در گروه جنسیتی زنان و مردان، گستره سنی جوانان، کودکان، میانسالان و نیز گستره ملیتی، فضایی دارد که قابل تبیین نیست. همچنین هم در داخل منطقه و هم در خارج از منطقه يك مناسک فراطبقاتی و عظیم است که مسائل اقتصادی، اجتماعی و دیگر

امور را در برمی‌گیرد.

آقای وزیر در ادامه گفته: مراسم اربعین با دیگر مراسم‌ها تفاوتی ویژه دارد، هم از لحاظ زمان و مکان و هم این که يك مراسم بسیار عظیم و گسترده است، ما در اربعین با يك مراسم گسترده و عظیم روبه‌رو هستیم که میدان عمل آن بسیار وسیع است. ترکیب‌سازی‌هایی که ما در مناسک اربعین مشاهده می‌کنیم بسیار کم نظیر است. اربعین مناسک دینی و سیاسی است. دو بال دین و سیاست این مناسک در دهه اخیر مکشوف بوده است. از يك طرف عمق دهنی و از طرف دیگر فرصتی برای نشان دادن اقتدار اسلام و شیعه است.

صالحی با بیان این که عشق خداوند و اهل بیت (ع) در مراسم اربعین متبلور است، افزود: در حالی که سال‌های گذشته داعش بخش‌هایی از خاک عراق را در اختیار داشت اربعین فرصتی عظیم به وجود آورد که شاهد خداخواهی و انسان دوستی در این مراسم بودیم. نیکوکاری، مهمان‌نوازی، مهرورزی و... ترکیب‌هایی است که در فضای اربعین به وضوح دیده می‌شود. اربعین به مراسم و مناسک‌ها معنایی خاص می‌دهد.

آنچه ما در اربعین مشاهده می‌کنیم طعم و رنگ اسلامی و شیعی است که آن را می‌توانیم با طعمی خاص تعریف کنیم. علاوه بر اینها دلالت معنایی اربعین هم فرصت خاصی است. صالحی در سخنانش، خاطرنشان کرد: اربعین با این ماهیت و قدرت تأثیرگذاری و توانایی درونی، معنا سازی و اجتماع سازی می‌تواند بیش از گذشته مورد بهره‌برداری روحی، معرفتی و اجتماعی قرار بگیرد.

آنچه به‌عنوان جشنواره اربعین مشاهده می‌کنیم این است که چگونه می‌توانیم از هنر برای بازنمایی اربعین استفاده کنیم.

آذر مهاجر

ادبیات و هنر

عمر سفارت آمریکا در ایران داشت به سه دهه می‌رسید که انقلاب اسلامی پیروزی شد و کمی بعد در ۱۳۵۸ آبان با حرکت خودجوش دانشجویان برای همیشه درهای این باغ سبز بسته شد. از آن به بعد سفارت سابق، لانه جاسوسی نام گرفت و برای همیشه به تاریخ سپرده شد.

در زمان جنگ از این مکان برای آموزش داوطلبان اعزام به جبهه استفاده

می‌شود و بعد از آن کاربری خاصی نداشت تا این که سال ۱۳۹۵ تبدیل به موزه شد. از وقتی موزه ۱۳ آبان آماده پذیرایی از بازدیدکنندگان شده، تا همین چند وقت پیش، سر و صدایی از آن در نیامده جز این که گردشگران خارجی به تماشای این موزه اشتیاق نشان می‌دهند، اما چند روز پیش تصاویری در رسانه‌ها و شبکه‌های خبری دست به دست شد که از پاک شدن دیوارنگارهای این موزه خبر می‌دادند؛ دیوار نگاره‌هایی که ماهیت

پاک کردن طرح‌های قدیمی روی دیوارهای لانه جاسوسی،
حرف و حدیث‌های زیادی را به دنبال داشته است

پایین آمدن نقش‌ها از دیوار سفارت

ضدآمریکایی داشتند و پاک شدن آنها با حضور رئیس جمهور کشورمان در مقر سازمان ملل، برداشت‌های سیاسی هم به دنبال داشت اما خیلی زود معلوم شد که دیوارنگارهای قبلی را پاک کرده‌اند که طرح‌های جدید روی دیوارهای سفارت بزنند.

از حرف و حدیث‌های سیاسی که بگذریم، سؤال اینجاست که مگر می‌شود، نقشی تاریخ را زود از دیوارهای يك موزه شست و پاک کرد؟

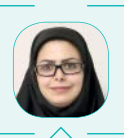
ادامه در صفحه ۱۰

آمار تازه دفتر موسیقی وزارت ارشاد نشان از روند نزولی تولیدات موسیقی دارد سیری که هر چند اعداد بزرگی را نشان نمی‌دهد، اما می‌تواند يك هشدار باشد

کمی تا قسمتی ابری

موسیقی حالاً نه به اندازه سال‌های گذشته پر حاشیه است و نه کنسرت رفتن اندازه گذشته پدیده‌ای خاص و عجیب. هر چند شرایط اقتصادی امروز مردم را برای هزینه کردن درآمدها بیشتر سرگرم تامین و حل نیازهای اولیه و معاش کرده است، اما بازار کنسرت‌های موسیقی تا حدودی گرم است. حالا باید بررسی کرد و دید امورات فرهنگی بخشی از زندگی جامعه شده و مردم حاضر به حذف آن نیستند، یا هنوز اوضاع اقتصادی لااقل برای بخشی از جامعه آنقدر که تصور می‌کنیم دشوار نشده است.

در هر صورت دفتر موسیقی وزارت ارشاد آمار تازه‌ای منتشر کرده که در آن می‌توان نگاهی انداخت به این که اوضاع موسیقی بر اساس مجوزهای کسب شده در این دفتر طی نیمه اول امسال چطور بوده است.

زینب مرتضایی فرد

ادبیات و هنر

حالا اگر تعداد اجرای انواع موسیقی را کنار هم بگذارید و مقابل تعداد اجراهای موسیقی پاپ قرارش دهید، تعداد انواع اجراها نمی‌تواند خیلی از موسیقی پاپ پیشی بگیرد. این که باز هم بنویسیم موسیقی شده محل کسب درآمد حرف تکراری بی‌نتیجه‌ای است که باز هم چاره‌ای جز بیانش وجود نخواهد داشت. وجود اجراهای فرهنگی برای حفظ ارتباط جامعه با موسیقی اصیل و یا موسیقی کلاسیک با حمایت دولت اتفاقی فراموش شده محسوب می‌شود و ظاهراً باید پذیرفت پاپ در حال بلعیدن انواع موسیقی است و نگرانی و دلسوزی هنرمندان این موسیقی‌ها هم نمی‌تواند چیزی را تغییر دهد.

موسیقی دست‌پاچ‌خوان‌ها

طبق آمار منتشر شده در شش ماه اول امسال ۲۷۰ اجرای صحنه‌ای از دفتر موسیقی مجوز گرفته اند که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته با کاهش بسیار کمی روبه‌رو بوده است، شش ماهه اول سال ۹۷ اجراهای صحنه‌ای ۲۷۳ مورد بوده‌اند و شش ماهه اول امسال ۲۷۰. امسال ۱۳۵ کنسرت موسیقی پاپ، ۵۲ موسیقی سنتی، ۴۷ موسیقی کلاسیک، ۱۹ موسیقی تلفیقی و ۱۷ موسیقی نواحی به اجرا پرداخته‌اند. در کنار مجوزهای هنرمندان داخلی، ۳۰ گروه موسیقی خارجی هم به ایران آمده و موسیقی اجرا کرده‌اند.

تعداد کنسرت‌های برگزار شده

سهم انواع موسیقی در اجراهای صحنه‌ای شش ماهه اول ۹۸

سیر نزولی انتشار آلبوم‌ها

از زمانی که انتشار تک‌آهنگ‌ها در ایران جدی شد و وزارت ارشاد هم اعلام کرد کمتر از دو روز برای انتشار آنها مجوز صادر می‌کند، کاهش چشمگیری را در عرصه انتشار آلبوم‌های موسیقی تجربه کردیم. در شش ماهه نخست امسال ۱۶۱ آلبوم منتشر شده‌اند که آمار سال قبل نشان می‌دهد آلبوم‌های منتشر شده تقریباً نصف سال گذشته‌اند. شش ماه نخست سال گذشته ۲۶۵ آلبوم منتشر بوده که حالا به ۱۶۱ مورد رسیده است.

آلبوم‌های تصویری هم همواره جزو پدیده‌های موسیقایی در ایران بوده‌اند که چندان نشده‌اند و همیشه تعدادشان به چند مورد محدود شده است. شش ماه اول امسال سه آلبوم و مدت مشابه سال گذشته هم چهار آلبوم. آمارهای این بخش ظاهراً قرار است افزایش جدی را به این زودی‌ها تجربه کنند.

رو به افزایش مداوم

اگر کمی هم با موسیقی سر و کار داشته و دنبالش کنید، حتماً متوجه شده‌اید که این تیت‌ر می‌تواند به تک‌آهنگ‌ها مربوط باشد. هر قدر تعداد آلبوم‌ها کمتر می‌شود، تعداد تک‌آهنگ‌ها هم بیشتر می‌شود دیگر... سال گذشته ۹۶۵ تک‌آهنگ در بهار و تابستان مجوز گرفته بودند و امسال ۱۰۷۸ تک‌آهنگ در مدت مشابه مجوز گرفته‌اند، هرچند میزان افزایش تعداد آهنگ‌ها هم چندان زیاد نیست، اما همان مسیر صعودی همیشگی را طی می‌کنند.

کاهش و کاهش

نماهنگ‌ها هم مانند آلبوم‌های تصویری اصولاً تعدادشان کم است، از آنجا که رسانه‌ای برای پخش نماهنگ‌ها در ایران وجود ندارد خوانندگان رسمی کمتر به سمت هزینه برای تولید نماهنگ می‌روند و خواننده‌های غیررسمی هم اغلب نماهنگ‌هایی سخیف می‌سازند و در رسانه‌های خارج از ایران پخش می‌کنند. ۱۴۶ نماهنگ در شش ماهه اول سال ۹۷ تولید شده و امسال هم با کاهش حدود ۲۰ مورد به ۱۲۷ رسیده است. تعداد کتاب‌های گویای تولید شده هم از ۴۳ مورد سال گذشته، امسال به ۴۰ مورد رسیده و کاهش اندکی را تجربه کرده است. تنها رشد بزرگی که با مقایسه آمار شش ماهه اول امسال و سال گذشته می‌توان مشاهده کرد این است که نیمه اول امسال ۶۳۰۰ پرونده شعر و ترانه در دفتر موسیقی تشکیل شده که در نیمسال نخست سال قبل ۳۸۵۰ پرونده بوده است.

خوابی؟

بعضی روزها تحریریه آنقدر آرام و بی‌حاشیه و ساکت است که یکی مثل ما

متحیر می‌ماند چه در این ستون بنگارد. انگار نه انگار که تحریریه است؛ گویی يك اداره! در چنین روزهایی بعد از صرف ناهار در سالن غذاخوری طبقه همکف و سوار آسانسور شدن و بالا آمدن باید حواست باشد که از فرط یکنواختی به چرت نیفتی! درست مثل حال الان نگارنده این ستون که پلک‌هایش هر يك به قاعده يك وزنه چند کیلویی سنگین شده‌اند و نگارنده را در سیر آفاق و انفس و مرزهای بنداری و هوشیاری جابه جایی‌کنند. حتی گروه‌های همسایه ما هم که رسانه و جامعه و ایران باشند، ساکت نشسته‌اند و جز صدای تایپ، صدای دیگر به گوش نمی‌رسد.... و دیروز دقیقاً یکی از همین روزها بودا نه صدایی از گروه‌های پر سر و صدای رسانه و فرهنگی بلند بود و نه از کل‌کل‌های همیشگی دبیر گروه جامعه با دبیر فرهنگی... بگذریم آقا؛ بگذریم! برویم ببینم امروز در صفحات چه خبر است.

از صفحه ۱۰ شروع کنیم. یحتمل اطلاع دارید چند روزی است پلک شدن طرح‌ها و نقش‌های دیوارهای لانه جاسوسی حسابی سوژه شده و گفته‌اند و شنیده‌اید. حالا هم ما در صفحه ۱۰ رفته‌ایم سراغ این قضیه و جیک و پوک آن را ریخته‌ایم روی دایره که چه بوده و چه شده و چرا شده و...! خواندن این گزارش را از دست ندهید.

سواى این حاشیه‌ها، حرف و حدیث‌های سینمایی هم انگار تمامی ندارد. موج و حاشیه برای يك فیلم با يك بازیگر ایجاد شده و موجش هنوز نخوابیده، موج بعدی بلند می‌شود. بچه‌های سینمایی گروه هم در صفحه ۱۱ رفته‌اند سراغ یکی از این موج‌ها که مربوط است به فیلم «شاه‌کش». برای تکمیل گزارش سعی داشتیم سراغ مسوولان نیروی انتظامی هم برویم که خب به دلایلی امکان‌پذیر نشد.

و اما در همین صفحه و کنار همین ستون هم يك گزارش خوشمزه داریم درباره مجوزهایی که برای آثار موسیقایی امسال صادر شده. رفته‌ایم این آمارها را در آورده و با آمارهای مدت مشابه سال قبل مقایسه کرده‌ایم و درباره‌شان هم حرف زدیم. نتایج جالبی هم از این مقایسه‌ها بیرون آمده. البته این را بگوئیم که به دلیل این که ماه عزاداری محرم در شش ماه اول امسال افتاده، قدری روی این آمارها تأثیر گذاشته. این را هم نباید از نظر دور داشت که عموماً اجراهای موسیقی در نیمه دوم سال افزایش می‌یابد و یکجورهای نیمه دوم سال، نیمه فرهنگی سال هم محسوب می‌شود.

در نهایت هم در صفحه ۱۲ به رسم همیشه چهارشنبه‌ها يك صفحه تاریخی داریم و نشسته‌ایم پای گفتگو با آقا زاده شهید هاشمی‌نژاد که همین روزها مصادف با سالروز شهادتش هم هست.

